

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Mgr. V. S.**, zast. Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Čáslavská 8, Praha 3, proti žalované: **rektorka Univerzity Karlovy**, se sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 5. 2023, č. j. UKRUK/148679/2023-3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2023, č. j. 6 A 106/2023-48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předcházející řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí děkanky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 31. 1. 2023, č. j. UKFF/29292/2023, kterým podle § 68 odst. 1 písm. g) ve spojení s § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ukončila žalobci studium z důvodu nesplnění požadavků vyplývajících ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu.

[2] Městský soud v Praze nadepsaným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Neshledal žalobcem namítanou nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované, neboť z odůvodnění rozhodnutí jsou zřejmé úvahy, kterými se žalovaná řídila při svém rozhodování a žalobci se dostalo odpovědi na odvolací námitky. Lhůtu k vyjádření

k podkladům k vydání rozhodnutí nebylo třeba žalobci stanovit formou usnesení. Délku stanovené lhůty (7 dnů) shledal městský soud dostatečnou, přičemž ani průběh řízení nenasvědčuje tomu, že by byl žalobce stanovením této lhůty zkrácen na svých právech. Za situace, kdy žalobce byl z předmětu Speciální seminář k problematice akustiky řeči a řečových technologií (dále též „seminář Akustika“) od oborové rady hodnocen písmenem C, neměla vzhledem ke znění článku 10 odst. 8 písm. c) Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy (dále též „SZŘ UK“) žalovaná jinou možnost, než studium žalobce ukončit. Hodnocení C není nesrozumitelné. Návrh školitele byl dostatečně odůvodněn. Čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK zahrnuje jednak případy, kdy student skutečně nesplnil vůbec žádné povinnosti dle individuálního studijního plánu (dále též „ISP“), tak i případy, kdy sice nesplnil jen některé povinnosti dle individuálního studijního plánu, ale nesplnil je bez možnosti tento stav napravit, protože již nemá nárok na další termín kontroly studia dotyčné povinnosti (předmětu).

[3] Žalobce nebyl poškozen závěrem oborové rady, proti kterému nemá možnost obrany. Žalobce totiž využil celou škálu prostředků, které mu SZŘ UK a zákon o vysokých školách nabízí. Hodnocení oborové rady bylo přezkoumáváno jak ze strany žalované, tak nyní soudem. Žalovaná námítky žalobce proti hodnocení oborové rady vypořádala. Jelikož hodnocení oborové rady je pro děkanku závazné, představuje stěžejní podklad jejího rozhodnutí. Za situace, kdy je rozhodnutí prvostupňového orgánu navázáno na hodnocení oborové rady, není účelné obstarávání dalších podkladů, jako by byl např. zápis z jednání oborové rady zmiňovaný žalobcem.

[4] K požadavku žalobce na anulaci výsledku zkoušky z předmětu seminář Akustika městský soud s poukazem na § 68 zákona o vysokých školách, navazující úpravu v SZŘ UK a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 č.j. 15 A 54/2022-37, uvedl, že vysoká škola není nadána pravomocí vést ve smyslu § 44 správního řádu samostatné řízení o žádosti studenta o zneplatnění neúspěšného pokusu zkoušky a umožnění jejího opakování. Děkanka pochybila, když se nevypořádala s požadavkem žalobce na přezkum výsledku zkoušky v rámci řízení o ukončení studia, nicméně žalobci se reakce na jeho námítky dostalo v rámci odůvodnění žalované. Tvrzení žalobce, že se správní orgány odmítly zabývat neplatností zkoušky, tedy není pravdivé.

[5] Soudu nepřísluší přezkum toho, jak a proč byl žalobce hodnocen při zkoušce z předmětu seminář Akustika a podotknul, že žalobce ani netvrdil, že by snad odpovídal správně a hodnocení zkoušky to nereflektovalo. K žalobcem namítané absenci anotace předmětu městský soud uvedl, že anotaci předmětu zmiňuje článek 8 odst. 8 SZŘ UK a jinde není zmiňována. Tento článek se však na doktorské studium nevztahuje.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že rozhodnutí správních orgánů jsou nepřezkoumatelná, neboť správní orgán neprovedl žádný ze stěžovatelem navržených důkazů, nenařídil ve věci jednání a dokazování neprovedl. Tvrzení správních orgánů, že stěžovatel nesplnil studijní povinnosti, neodpovídá skutkovému stavu. Měl být aplikován čl. 10 odst. 8 písm. b) SZŘ

pokračování

UK, neboť stěžovatel některé povinnosti sice nesplnil, avšak většinu povinností splnil, a tedy mu nemůže být studium ukončeno, když tento důsledek je spojen pouze s naplněním hypotézy čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK. Zkouška i v opravném termínu z předmětu Akustika byla z objektivních důvodů nezákonná a stěžovatel podal žádost, aby byla prohlášena děkankou za neplatnou v rámci správního řízení o ukončení studia, neboť nebyly dodrženy podmínky stanovené interními předpisy pro její konání. Pakliže byla zkouška neplatná, platí dle čl. 10 odst. 9 SZŘ UK právní fikce, že v tomto rozsahu v hodnoceném období studijní plán stěžovatel splnil. Stěžovatel by tak měl v hodnoceném období splněných šest studijních povinností a dvě nesplněné, jež by mohl plnit v následujícím období. Skutkový stav tudíž neodpovídá hypotéze čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK.

[7] Správní orgány nerozhodly v rozporu s judikaturou (rozsudek NSS č. j. 9 As 1/2009–141) o neplatnosti zkoušky, přestože je o to stěžovatel žádal. Městský soud vyhodnotil otázku rozhodování o neplatnosti zkoušky nesprávně, když se ztotožnil se žalovanou, že její vyhodnocení není účelné kvůli vázanosti rozhodnutí děkana hodnocením oborové rady. Sdělení je zcela nedostatečná forma vyřízení žádosti stěžovatele, neboť v případě řešení otázky neplatnosti zkoušky se jedná o rozhodování o právech a povinnostech studenta.

[8] Není správný závěr městského soudu, že chybějící anotace předmětu ve studentském informačním systému (dále též „SIS“) nemá za následek neplatnost zkoušky, neboť čl. 8 odst. 8 SZŘ UK se nevztahuje na doktorský studijní program. Podle stěžovatele totiž systematickým výkladem lze seznat, že část II. SZŘ UK, kam spadá i uvedené ustanovení, se týká všech studijních programů a při speciální úpravě k určitému konkrétnímu typu studijního programu je to vždy uvedeno. Uvedené ustanovení však konkrétní typ studijního programu nespecifikuje, tedy platí pro všechny typy shodně. Anotace, jejíž součástí jsou i požadavky na splnění předmětu, je pro plnění studijní povinnosti formou zkoušky z povahy věci podstatná a její absence u doktorského studijního programu nemá opodstatnění. Sama rektorka v napadeném rozhodnutí konstatuje, že anotace je nedostatečná a nezbytnost její existence nepopírá. Nesplnění povinnosti dle předmětného ustanovení SZŘ UK žalovaná omlouvá irrelevantním a nepodloženým tvrzením, že studenti potřebné informace obdrželi jinak, aniž uvedla jak. Není ani zřejmé, z čeho vychází. Takto nelze ospravedlňovat nesplnění této podstatné povinnosti, která garantuje studentovi „řádný proces“, a obcházet tak veřejná subjektivní práva studenta.

[9] Stěžovatel s poukazem na rozsudek NSS č. j. 8 As 43/2011–56 konstatoval, že smyslem a účelem § 62 odst. 1 písm. d) zákona o vysokých školách je zajistit „řádný proces“ spočívající v garanci ochrany práv a rovného zacházení se studenty bez ohledu na studijní program právě tím, že jsou v anotaci předmětu mimo jiné uvedeny požadavky ke splnění předmětu. Kromě toho je tím vyhověno principu předvídatelnosti požadavků na plnění studijní povinnosti, bez níž by sama o sobě povinnost nemohla existovat, neboť by student nevěděl, co má splnit a nacházel by se v právní nejistotě.

[10] Městský soud v Praze toto ustanovení mající veřejnoprávní povahu vykládá restriktivně v neprospěch adresáta veřejné správy v rozporu se smyslem a účelem dané normy a v rozporu se zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí. Není přesvědčivý důvod, proč by student doktorského studijního programu plnící předměty v principu shodně jako ostatní studenti, třebaže v individuálním studijním plánu, neměl mít garantovaný „řádný proces“ zkoušky. To by bylo v rozporu se zásadou předvídatelnosti povinností studenta. Bez anotace existuje v SIS pouze název předmětu, což je zcela nedostatečné, odporuje to smyslu a účelu daného ustanovení.

[11] Neobstojí ani argumentace soudu, že se Pravidla pro organizaci studia nikde nezmiňují o anotaci předmětu v individuálním studijním plánu doktorského studijního programu. Jedná se o interní předpis Filozofické fakulty UK, kdežto SZŘ UK je předpis vyšší právní síly přijímaný na úrovni Univerzity Karlovy. Pravidla pro organizaci studia slouží dle SZŘ UK ke konkretizaci práv studenta a povinností správních orgánů, nikoli k omezení práv studenta. Městský soud dále argumentoval kolektivním stanoviskem některých členů Fonetického ústavu, které není důkazem, ale nezákonným podkladem opatřeným správním orgánem mimo správní řízení, které nemá v oporu v právu, a tedy je pro rozhodování věci irelevantní.

[12] Soud se neměl ztotožnit s názorem správních orgánů, že děkan je vázán hodnocením oborové rady. To však nemá oporu v právu a z žádného ustanovení SZŘ UK nic takového neplyne. Jedná se o extenzivní výklad právní normy v neprospěch adresáta veřejné správy. V demokratickém právním státě nelze akceptovat, aby oborová rada, která není správním orgánem ani orgánem ve smyslu § 25 odst. 1 a 2 zákona o vysokých školách či dotčeným orgánem dle § 136 odst. 1 správního řádu, *de facto* rozhodovala o právech a povinnostech studenta. Student by totiž neměl nástroj obrany proti důsledkům takového „rozhodnutí“. Tím došlo k obcházení základních práv stěžovatele.

[13] Vykonstruované „vázané rozhodnutí“ lze podle stěžovatele považovat za účelový pokus správních orgánů, jak se vypořádat s argumentací, námitkami a návrhy stěžovatele, neboť právě kvůli vázanosti rozhodnutím oborové rady dle argumentace správních orgánů a soudu děkan nemusí a nezjišťuje skutkový stav a neprovádí dokazování. Podle stěžovatele tak je děkan v roli „kvalifikovaného doručovatele“ rozhodnutí o ukončení studia a oborová rada v podstatě rozhoduje o právech a povinnostech studenta, což odporuje materiální podstatě správního řízení.

[14] Soud zaměnil důvod pro zahájení řízení s důvodem pro samotné ukončení studia. Ze závěrů soudu a žalované vyplývá, že není podstatné, zda a jaké povinnosti stěžovatel splnil, nýbrž důvodem ukončení studia má být samotný závěr hodnocení oborové rady, který je závazný pro rozhodnutí děkanky. Podle stěžovatele není a nemůže být důvodem pro vydání rozhodnutí o ukončení studia samotné „rozhodnutí“, resp. závěr oborové rady s konstatováním, že student nesplnil povinnosti dle ISP, ale skutkový stav samotný – tedy právě nesplnění studijních povinností stanovených individuálním studijním plánem, které představuje dle čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK nesplnění požadavků podle SZŘ UK, jakožto jediný důvod ukončení studia stěžovatele. Soud i žalovaná vykládá toto ustanovení SZŘ UK nesprávně, pokud tvrdí, že důvodem ukončení studia je závěr hodnocení oborové

pokračování

radý. Ten je „pouhým“ podkladem (jak konstatoval městský soud) pro vydání rozhodnutí a může sloužit jako důvod zahájení řízení o ukončení studia, pakliže v rámci kontroly studia studenta při hodnocení dospěje k závěru dle písm. c) zmíněného ustanovení. To odpovídá i funkci oborové rady jakožto kontrolního orgánu, jak plyne z čl. 8 odst. 1 písm. c) SZŘ UK. Nejedná se o správní orgán rozhodující o skutkovém stavu a potažmo o právech a povinnostech studenta.

[15] Výklad soudu a žalované odporuje smyslu a účelu předmětné právní normy. Není zde stanovena povinnost děkana převzít závěr oborové rady bez dalšího do svého rozhodnutí. Věta za středníkem § 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK stanovující důvod ukončení studia se vztahuje k nesplnění povinnosti dle ISP, tedy ke skutkovému stavu, a nikoli k závěru hodnocení oborové rady, coby závaznému a nezpochybnitelnému důvodu pro ukončení studia. Tímto nesprávným výkladem a aplikací předmětné normy správní orgány obešly procesní práva stěžovatele, rezignovaly na zjištění a prokázání skutkového stavu a nevypořádaly se s námitkami a návrhy stěžovatele. V konečném důsledku tak představuje postup správních orgánů porušení základního lidského práva na vzdělání a porušení veřejného subjektivního práva stěžovatele dle § 62 odst. 1 písm. d) SZŘ UK.

[16] Napadený rozsudek je vnitřně rozporný, neboť městský soud na jednu stranu v bodu 43 rozsudku tvrdí, že stěžovatel má možnosti obrany, neboť hodnocení oborové rady je podkladem a podléhá přezkumu ve správním řízení, a tedy k obcházení práv stěžovatele nedochází, avšak zároveň tvrdí, že správní orgán nemá zkoumat, zda student nesplnil všechny povinnosti (či zda již některou nemůže v budoucnu splnit), neboť závěry hodnocení oborové rady jsou pro ukončení studia rozhodující.

[17] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odmítla stěžovatelem namítanou nepřezkoumatelnost rozhodnutí správních orgánů. Pokud městský soud konstatoval, že některé námitky stěžovatele a návrhy na provedení důkazů nebyly vypořádány, neznamená to, že tato rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná. Žalovaná nesouhlasí se stěžovatelovým výkladem čl. 10 odst. 8 SZŘ UK. Nesplnění ISP totiž může nastat i při splnění části studijních povinností. Vždy záleží na individuálním posouzení oborovou radou, která plnění studijních povinností posuzuje v časovém i obsahovém kontextu celého individuálního studijního plánu. Oborová rada není kontrolním orgánem, jak uvádí stěžovatel. Stěžovatel kromě předmětu seminář Akustika opakovaně neplnil ani další studijní povinnosti. Strohost anotace nelze spojovat s porušením „řádného procesu zkoušky“. Rozhodnutí správních orgánů se opírají o hodnocení ISP, v němž oborová rada hodnotila stěžovatele hodnocením „C“ znamenajícím nesplnění povinností podle ISP, s čímž je spojeno ukončení studia, o kterém následně rozhoduje správní orgán. Žalovaná nezaměnila důvod pro zahájení řízení a ukončení studia. Důvodem ukončení studia je nesplnění povinností podle ISP. Skutkový stav byl řádně zjištěn a prokázán.

III. Posouzení kasační stížnosti

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s.

ř. s. zastoupen advokátkou. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[19] Kasační stížnost není důvodná.

[20] Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách, *studium se dále ukončuje nesplní-li student požadavky vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu.*

[21] Podle § 62 odst. 1 písm. d), téhož zákona *student má právo konat zkoušky za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem.*

[22] Podle čl. 8 odst. 8 SZŘ UK, *zkouškou se prověřují vědomosti studenta nebo ověřují jeho schopnosti; základní požadavky ke zkoušce jsou v souladu se studijním plánem stanoveny v anotaci předmětu a elektronicky se zveřejňují, podrobnosti musí být stanoveny u předmětu ve studijním informačním systému na začátku semestru. Ustanovení tohoto odstavce, jakož i odstavců 9, 13 a 14 se vztahují na rozdílovou zkoušku obdobně.*

[23] Podle čl. 10 odst. 7 SZŘ UK, *studium v doktorském studijním programu sleduje a hodnotí oborová rada ustanovená podle § 47 odst. 6 zákona o vysokých školách a čl. 22 odst. 13 a 14 statutu.*

[24] Podle čl. 10 odst. 8 SZŘ UK, *plnění individuálního studijního plánu podléhá pravidelnému, nejdéle však ročnímu hodnocení, které spolu s řádným odůvodněním předkládá školitel a následně projednává a schvaluje oborová rada. Oborová rada si může vyžádat stanovisko vedoucího školicího pracoviště. Hodnocení individuálního studijního plánu potvrzuje předseda oborové rady, příp. jím pověřený člen oborové rady. Závěrem hodnocení je konstatování, že student a) splnil individuální studijní plán, b) nesplnil některé povinnosti podle individuálního studijního plánu, c) nesplnil povinnosti podle individuálního studijního plánu, v takovém případě student nesplnil požadavek stanovený tímto řádem a studium bude ukončeno.*

[25] Podle čl. 10 odst. 9 SZŘ UK, *pokud student z důvodů zvláštního zřetele hodných, které nastaly bez jeho zavinění, splnil individuální studijní plán neúplně, platí, že individuální studijní plán splnil. Pokud plnění povinností podle individuálního studijního plánu bránily závažné okolnosti, které nastaly bez zavinění studenta, nemůže být hodnocen podle odstavce 8 písm. c).*

[26] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná o posouzení zákonnosti rozhodnutí správních orgánů o ukončení studia stěžovatele.

[27] K námitce stěžovatele, že správní orgán neprovedl stěžovatelem navržené důkazy a nenařídil ve věci ústní jednání, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel ve svém vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí ze dne 26. 5. 2022 namítl absenci doporučené

pokračování

literatury a v této souvislosti uvedl, že v anotaci předmětu nebyly a nejsou uvedeny vůbec žádné studijní zdroje, ze kterých se mělo při studiu a při zkoušce vycházet. Přiložil v této souvislosti otisk obrazovky SIS ohledně informací k předmětu seminář Akustika. Následně v doplnění odvolání ze dne 19. 9. 2022 proti předchozímu rozhodnutí děkanky ze dne 25. 7. 2022 namítl, že správní orgán bez zdůvodnění neprovedl důkaz uvedeným otiskem obrazovky. V odvolání proti rozhodnutí děkanky ze dne 31. 1. 2023, č. j. UKFF/29292/2023 namítl, že se nevypořádala s návrhem na dokazování uvedeným v předchozím odvolání a odkázal na něj.

[28] Děkanka se k tomuto návrhu stěžovatele na provedení důkazu vskutku nevyjádřila, což představuje pochybení, které však nemá za následek nezákonnost jejího rozhodnutí, neboť o ukončení studia stěžovatele rozhodla na základě nesplnění studijních povinností stěžovatele, které bylo řádně zjištěno a prokázáno. Z rozhodnutí správních orgánů (zejména pak z rozhodnutí žalované) je zřejmé, na základě jakých skutečností a závěrů rozhodly. Žalovaná se s námitkami stěžovatele vypořádala, včetně námítky stěžovatele, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav a neproběhlo dokazování. Na str. 8 se vyjádřila k argumentaci stěžovatele ohledně anotace. Nelze proto přisvědčit námitce stěžovatele, že rozhodnutí správních orgánů jsou nepřezkoumatelná. Nejvyšší správní soud připomíná, že z hlediska soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003–56, č. 534/2005 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2012, č. j. 4 Ads 114/2011–105, nebo ze dne 20. 3. 2013, č. j. 9 Afs 17/2012–34). Vady řízení nebo prvostupňového rozhodnutí lze odstranit v řízení odvolacím.

[29] K meritu věci Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že mezi účastníky je nesporné, že stěžovatel zkoušku z předmětu seminář Akustika nesložil ani v opravném termínu v roce 2022. Vzhledem k tomu, že podle čl. 10 odst. 5 SZŘ UK má student doktorského studijního programu právo pouze na jeden opravný termín, nemůže již stěžovatel tuto zkoušku, resp. studijní povinnost, žádným způsobem splnit. Jedná se proto o situaci podle čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK.

[30] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, že některé povinnosti sice nesplnil, avšak většinu povinností splnil, a skutkový stav proto odpovídá čl. 10 odst. 8 písm. b) SZŘ UK. Jak již výstižně konstatoval městský soud, ustanovení čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK zahrnuje jednak případy, kdy student skutečně nesplnil vůbec žádné povinnosti dle individuálního studijního plánu, tak i případy, kdy sice nesplnil jen některé povinnosti dle individuálního studijního plánu, ale tento stav již není možné napravit, protože již nemá nárok na další termín kontroly dotčené studijní povinnosti (zkoušky předmětu). Nesprávnost výkladu stěžovatele je jasně patrná z toho, že by ve svém důsledku znamenal nemožnost ukončit studium studentovi, který alespoň některé studijní povinnosti splnil, byť další studijní povinnost(i) již splnit nemůže, a tudíž ani nemůže studium dokončit. Správní orgány netvrdily, že stěžovatel nesplnil žádné studijní povinnosti.

[31] Stěžovatel dále argumentoval nezákonností a neplatností zkoušky z předmětu Akustika, kterou dovozoval ze skutečnosti, že v SIS chyběla anotace tohoto předmětu.

Nejvyšší správní soud k tomu v prvé řadě uvádí, že stěžovatel fotografií obrazovky ze SIS doložil, že anotace neobsahovala základní požadavky ke zkoušce. Anotace tedy byla v rozporu s čl. 8 odst. 8 ZSŘ UK, který vyžaduje, aby anotace předmětu obsahovala základní požadavky ke zkoušce a tudíž byla nedostatečná. V rozsudku č. j. 9 As 1/2009–141, na který poukazuje stěžovatel v kasační stížnosti, zdejší soud vyslovil, že *„zákon s konáním zkoušky spojuje také subjektivní veřejné právo studenta na to, aby daná zkouška proběhla za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem [§ 62 odst. 1 písm. d)], přičemž tomuto právu studenta odpovídá povinnost vysoké školy stanovené podmínky dodržet.“* Dále v tomto rozsudku konstatoval, že *„student při konání státní zkoušky nemá právo na ‚výsledek‘, ale na řádný proces s ní související, který je primárně určován podmínkami danými studijním programem, resp. studijním a zkušebním řádem [§ 62 odst. 1 písm. d) zákona o vysokých školách]. ‘Řádný proces’ garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi studenty za obecným způsobem stanovených podmínek.“* Rovněž uvedl, že *„v závislosti na zjištěném porušení podmínek ‚řádného procesu‘ stanovených pro konání státní závěrečné zkoušky (či jiné zkoušky) by bylo možné např. z důvodu neúplného či chybného obsazení zkušební komise, případně jiného porušení pravidel stanovených právními či studijními předpisy, rozhodnout o anulaci příslušné zkoušky (práva studenta by byla obnovena analogicky v souladu s § 68 odst. 5 zákona o vysokých školách).“*

[32] Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda nedostatečná anotace předmětu v SIS může v posuzované věci představovat porušení „řádného procesu“ pro konání zkoušky.

[33] SZŘ UK je rozdělen do 6 částí. Část I. obsahuje základní ustanovení (čl. 1 – 3), část II. se týká studia v bakalářských a magisterských studijních programech (čl. 4 – 9), část III. se týká studia v doktorském studijním programu (čl. 10 – 11), část IV. upravuje zveřejňování závěrečných prací (čl. 12), část V. upravuje rozhodování o právech a povinnostech studentů a vyřizování podání studentů ve věcech organizace studia (čl. 13 – 17a) a část VI. obsahuje společná, přechodná a závěrečná ustanovení (čl. 18 – 21). SZŘ UK tedy obsahuje zvláštní část týkající se studia v bakalářských a magisterských studijních programech a zvláštní část týkající se studia v doktorském studijním programu, přičemž každá tato část obsahuje mimo jiné obecná ustanovení o těchto studijních programech. Část II. SZŘ UK nicméně obsahuje ustanovení, která se týkají studia obecně, tj. i doktorského studia, když upravuje např. zápis do studia (čl. 4 odst. 1 až 3, 8 až 9), průkaz studenta (čl. 4 odst. 4), maximální dobu studia doktorského studijního programu (čl. 4 odst. 12), zdravotní způsobilost ke studiu (čl. 4 odst. 15), náležitosti studijních plánů (čl. 5 odst. 1) a přerušení studia (čl. 6). Určitá provázanost mezi částí II. a III. SZŘ UK vyplývá také z toho, že SZŘ UK u některých ustanovení části II. stanoví, že se uplatní s výjimkou doktorského studia (např. čl. 5 odst. 4). Na základě výše uvedeného má Nejvyšší správní soud za to, že část II. a III. SZŘ UK nejsou na sobě zcela nezávislé a je na místě stěžovateli přisvědčit, že ustanovení části II., tj. i čl. 8 bod 8 SZŘ UK upravující anotaci předmětu, lze aplikovat také na doktorské studium.

[34] Při hodnocení, zda nedostatečná anotace představuje porušení „řádného procesu“ relevantní pro anulování zkoušky, však podle Nejvyššího správního soudu není na místě

pokračování

vycházet pouze z toho, že anotace předmětu Akustika není v souladu s čl. 8 odst. 8 SZŘ UK, ale je třeba zohlednit také další relevantní skutečnosti. Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem přihlédl k tomu, že doktorské studium na rozdíl od magisterského a bakalářského studia probíhá dle individuálního studijního plánu přizpůsobeného konkrétnímu studentovi. V Pravidlech pro organizaci studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy se pojem anotace objevuje opakovaně, avšak nikdy v kontextu doktorského studia, jak přílehavě konstatoval městský soud. Povinnost vyhotovit anotaci a její náležitosti je vztažena pouze ke studiu v bakalářských a magisterských studijních programech (článek 14), což nasvědčuje tomu, že v rámci doktorského studia není anotace předmětu považována za nezbytnou. To potvrzuje také vyjádření členů Fonetického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 7. 6. 2022, v němž je uvedeno, že anotace kurzu v SIS neobsahuje žádné konkrétní informace u všech zkoušek v rámci doktorského studia na Filozofické fakultě.

[35] Anotace předmětu má pro studenty praktický význam v tom, že jim umožní seznámit se s obsahem předmětu a základními požadavky ke zkoušce, jak ostatně výslovně stanoví čl. 8 odst. 8 SZŘ UK. Jejím smyslem a účelem však není a nemůže být uvedení veškerých znalostí, které budou zkouškou ověřovány. Nejvyšší správní na rozdíl od stěžovatele nepovažuje anotaci pro plnění studijní povinnosti formou zkoušky z podstaty věci za esenciální. Rozhodující pro platnost zkoušky je dodržování podmínek při samotném skládání zkoušky (odbornost zkoušejících, složení komise, je-li zkoušejících více, přístup zkoušejících musí být korektní, nestranný a objektivní, jak při zkoušce samé, tak i při jejím hodnocení), nikoli formální existence anotace předmětu. Stěžovatel přitom proti samotnému průběhu zkoušky ani vyhodnocení svých (ne)znalostí zkoušejícími nebrojil. Namítal pouze nedostatky anotace, v nichž spatřoval nedodržení podmínek stanovených interními předpisy pro konání zkoušky.

[36] Ve shodě s městským soudem Nejvyšší správní soud dále poukazuje na již zmíněné vyjádření členů Fonetického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 7. 6. 2022, z něž vyplývá, že stěžovateli byly doporučeny konkrétní prameny, ze kterých má materii předmětu seminář Akustika nastudovat. Stěžovateli tedy bylo zřejmé, jakými znalostmi má disponovat, aby zkoušku z předmětu seminář Akustika úspěšně složil. Konstatování žalované, že přes strohost anotace předmětu byly informace ke zkoušce studentům poskytnuty jinými komunikačními prostředky, tedy odpovídá skutečnému stavu, byť je na místě přisvědčit výtce stěžovatele, že žalovaná ve svém rozhodnutí neuvedla, jakým způsobem studenti doktorského programu obdrželi potřebné informace. Za přílehavý nicméně považuje Nejvyšší správní soud navazující závěr žalované, že od studenta vysoké školy, *nota bene* doktorského studijního programu, lze očekávat proaktivní přístup a samostatné opatřování potřebných informací. S ohledem na výše uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud nedostatečnou anotaci předmětu Akustika v SIS v rozporu s čl. 8 odst. 8 SZŘ UK vyhodnotil jako administrativní pochybení při zadání předmětu, které se samotnou zkouškou přímo nespojuje. Nedostatečná anotace předmětu Akustika proto nezakládá stěžovatelem spatřované porušení „řádného procesu“, který v sobě zahrnuje dodržování procesních podmínek při skládání zkoušky a při vydávání výsledného hodnocení, a to ze strany vyučujícího i vysoké školy jako celku (bod 24 stěžovatelem zmíněného rozsudku NSS ze dne 5. 3. 2012, č. j. 8 As 43/2011–56).

[37] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli, že nedostatečná anotace předmětu Akustika má za následek nedodržení podmínky stanovené interními předpisy pro konání této zkoušky, v důsledku čehož tato zkouška byla z objektivních důvodů neplatná. Nenastala tudíž stěžovatelem ani dovozovaná fikce splnění ISP dle čl. 10 odst. 9 SZŘ UK.

[38] Nesprávnost závěru městského soudu, že čl. 8 odst. 8 SZŘ UK se na doktorské studium nevztahuje, nemá za následek nezákonnost napadeného rozsudku, neboť jak již bylo uvedeno výše, nedostatky anotace nemají za následek porušení „řádného procesu“ pro konání zkoušky z předmětu Akustika a neplatnost této zkoušky. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že zbývající námitky stěžovatele městský soud vypořádal správně, logicky, přesvědčivě a v souladu s relevantní úpravou v zákoně o vysokých školách a SZŘ UK, nikoli restriktivním způsobem vůči právům studenta, jak se domnívá stěžovatel.

[39] Ani stěžovatelem zmíněná skutečnost, že Pravidla pro organizaci studia jsou interním předpisem FF UK, kdežto SZŘ UK platí pro celou univerzitu, nemění nic na výše učiněném závěru, že Pravidla pro organizaci studia nezmiňují anotaci v předmětu v kontextu doktorského studia, což podporuje závěr, že anotace není zásadní z hlediska hodnocení „řádného procesu“ při konání zkoušky a její platnosti.

[40] Stěžovatel se mylí, pokud považuje výše uvedené vyjádření členů Fonetického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 7. 6. 2022 za nezákonný a irelevantní podklad. Toto vyjádření je listinný důkaz ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu, z kterého vyplývají pro posouzení věci relevantní informace, že stěžovatel byl obeznámen s tím, jaké znalosti jsou zapotřebí k úspěšnému složení zkoušky z předmětu seminář Akustika. Pokud děkanka tento listinný důkaz obstarala, zařadila jej do spisu a správní orgány z jeho obsahu vycházely, není na tom nic nezákonného. Ostatně ani stěžovatel konkrétně neuvádí, v čem nezákonnost tohoto důkazu spatřuje.

[41] K námitce stěžovatele, že správní orgány nerozhodly v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu o neplatnosti zkoušky, přestože je o to stěžovatel žádal, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Stěžovatel ve vyjádření k podkladům ze dne 26. 5. 2022 v rámci prvostupňového řízení před vydáním předchozího rozhodnutí děkanky ze dne 25. 7. 2022 požádal o zneplatnění proběhlého prvního opravného termínu kontroly studia předmětu Akustika a současně o opakování kontroly studia, konkrétně druhého termínu této zkoušky. Stěžovatel tedy vskutku žádal o prohlášení neplatnosti (anulaci) výsledku zkoušky. Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem konstatuje, že relevantní právní úprava (§ 68 zákona o vysokých školách) neumožňuje vést vysoké škole samostatné řízení o žádosti studenta o zneplatnění neúspěšné zkoušky a umožnění jejího opakování, neboť tato záležitost není uvedena v taxativním výčtu věcí uvedených v § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách, v nichž vysoká škola rozhoduje o právech a povinnostech studenta. Děkanka tudíž měla postupovat podle čl. 17 SZŘ UK, který stanoví, že *podání učiněná studentem ve věcech organizace studia se vyřizují sdělením. Za*

pokračování

organizaci studia se považuje vše, co nespadá pod rozhodování podle § 68 zákona o vysokých školách.

[42] Nevyřízení žádosti stěžovatele o prohlášení neplatnosti zkoušky sdělením děkanky podle čl. 17 SZŘ UK však nemá za následek nezákonnost rozhodnutí žalované, neboť jak již bylo uvedeno výše, důvod pro ukončení studia stěžovatele byl v posuzované věci prokázán, správní orgány v tomto ohledu svá rozhodnutí dostatečně zdůvodnily a nedostatečná anotace nezakládá porušení „řádného procesu“ zkoušky z předmětu seminář Akustika ani její neplatnost. Žalovaná, jak příslušně konstatoval městský soud, reagovala také na argumentaci stěžovatele ohledně zkoušky z předmětu seminář Akustika a nelze očekávat, že případné sdělení děkanky dle SZŘ UK by obsahovalo podrobnější nebo rozsáhlejší argumentaci.

[43] Pro úplnost a přehlednost je na místě dodat, že zdejší soud ve výše již zmíněném rozsudku č. j. 9 As 1/2009–141 rovněž konstatoval, že „rozhodování ve věci dodržení stanovených podmínek během zkoušky se tedy nepochybně týká rozhodování o právech a povinnostech studenta, na které se vztahuje ustanovení § 68 zákona o vysokých školách; to znamená, že pokud student v tomto směru podá žádost, musí být o této žádosti rozhodnuto a student o tom musí být prokazatelně uvědoměn (§ 68 odst. 1 a 2 uvedeného zákona). Příslušný orgán vysoké školy přitom rozhoduje jako orgán veřejné správy.“ Právní úprava, z níž Nejvyšší správní soud vycházel, se však již změnila tak, že od 1. 9. 2016 upravuje § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách taxativní výčet věcí, v nichž se rozhoduje o právech a povinnostech studenta. Samostatný přezkum zkoušky se v tomto výčtu nenachází, a § 68 zákona o vysokých školách proto neumožňuje vést vysoké škole samostatné řízení o žádosti studenta o zneplatnění neúspěšné zkoušky.

[44] K přesvědčení stěžovatele, že sdělení je zcela nevyhovující forma činnosti veřejné správy, neboť v případě řešení otázky neplatnosti zkoušky se jedná o rozhodování o právech a povinnostech studenta, Nejvyšší správní soud poukazuje na výše již uvedený závěr, že § 68 zákona o vysokých školách neupravuje řízení o neplatnosti (anulaci) zkoušky, a proto se uplatní postup podle čl. 17 odst. 1 SZŘ UK. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že posuzovaná věc má pro stěžovatele velký význam, neboť se týká jeho vysokoškolského studia. Absenci zvláštního řízení ohledně výsledku zkoušky v taxativním výčtu řízení o právech a povinnostech studenta v § 68 zákona o vysokých školách, nicméně zdejší soud považuje za logickou, racionální a smysluplnou s ohledem na počet studentů studujících na českých vysokých školách a počet jimi skládaných zkoušek. Vedení samostatného správního řízení při každém zpochybnění výsledku zkoušky studentem by vedlo k zahlcení k tomu příslušných orgánů.

[45] Nejvyšší správní soud se dále zabýval nesouhlasem stěžovatele se závěrem, že děkan je vázán hodnocením oborové rady. Oborová rada podle čl. 10 odst. 8 SZŘ UK projednává a schvaluje roční hodnocení plnění ISP, tj. hodnotí splnění požadavků vyplývajících ze studijního programu podle studijního zkušebního řádu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách. Pro správní orgány, které v posuzované věci rozhodovaly o ukončení studia podle § 56 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 68 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách, tedy logicky bylo hodnocení stěžovatele oborovou radu rozhodujícím podkladem.

To však neznamená, že by hodnocení oborové rady bylo pro správní orgány rozhodující o ukončení studia závazné a byly z něj povinny bez dalšího vycházet. Lze si totiž představit situaci, kdy by z hodnocení oborové rady nebylo možné vycházet pro jeho závažné procesní či věcné vady. Závěr žalované, že při rozhodování o ukončení studia podle čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK se jedná o tzv. vázané rozhodnutí, je tudíž příliš zjednodušující a nesprávný.

[46] Nesprávný závěr žalované ohledně vázanosti hodnocením oborové rady však nemá za následek nezákonnost jejího rozhodnutí, neboť v posuzované věci z ničeho nevyplývá nesprávnost doporučení oborové rady podle čl. 10 odst. 8 písm. c) SZŘ UK k ukončení studia stěžovatele z důvodu neplnění studijních povinností. Správní orgány tudíž nepochybily, když v posuzované věci vycházely z hodnocení oborové rady, v němž navrhla ukončení studia stěžovatele. V tomto jejich postupu nelze spatřovat nesprávné zjištění skutkového stavu či stěžovatelem namítané obcházení jeho práv. Žalovaná se navíc věcnou správností doporučení oborové rady zabývala, byť stručně. O ukončení studia rozhodly správní orgány, nikoli oborová rada. Nedošlo tedy ke stěžovatelem tvrzené situaci, že oborová rada v podstatě rozhodovala o právech a povinnostech studenta (stěžovatele) jakožto správní orgán a děkanka vystupovala toliko v roli „kvalifikovaného doručovatele“, čímž měla být obcházena práva stěžovatele.

[47] Stěžovatelem rozporovaný závěr, že správní orgán v důsledku vázanosti hodnocením oborové rady nemusí zjišťovat a nezjišťuje skutkový stav a neprovádí dokazování, se v rozhodnutích správních orgánů ani v napadeném rozsudku nenachází. To je ostatně patrné také z postupu žalované, která vycházela i z jiných skutečností, než hodnocení oborové rady (opakované nesplnění několika studijních povinností stěžovatelem, roční hodnocení stěžovatele za akademický rok 2020/2021 a 2021/2022) a uvedla, že skutkový stav byl dostatečně zjištěn, neboť vychází jak z dat v informačním systému Student, tak ze spisového materiálu. Městský soud v bodu 45 rozsudku konstatoval, že obstarávat další podklady nebylo účelné v situaci, kdy je rozhodnutí děkanky navázáno na hodnocení oborové rady, které je pro ukončení studia relevantní a představuje stěžejní podklad rozhodnutí. Dospěl tedy k závěru, že další dokazování nebylo účelné, nikoli že skutkový stav nemusí být v důsledku existence hodnocení oborové rady zjišťován.

[48] Argumentací stěžovatele týkající se neplatnosti zkoušky z předmětu seminář Akustika se městský soud zabýval v bodech 46 až 48 rozsudku nezávisle na otázce vázanosti rozhodnutí děkana hodnocením oborové rady, k níž se vyjádřil v bodu 45 rozsudku. V tomto bodu rozsudku sice městský soud konstatoval, že hodnocení oborové rady je pro děkanku závazné, jinak však z napadeného rozsudku vyplývá, že na hodnocení oborové rady nahlížel zcela správně jako na stěžejní podklad rozhodnutí děkanky (rovněž bod 45 rozsudku), který je podrobován přezkumu v rámci řízení o ukončení studia (bod 43 rozsudku).

[49] Napadený rozsudek tedy neobsahuje ani stěžovatelem tvrzený závěr, v němž by se městský soud ztotožnil se žalovanou, že rozhodování o neplatnosti zkoušky není účelné kvůli vázanosti rozhodnutí žalované hodnocením oborové rady. Stejně tak

pokračování

neobsahuje závěr, že správní orgán nemá s ohledem na rozhodující povahu hodnocení oborové rady zkoumat plnění povinností studentem. Napadený rozsudek tudíž není stížností stěžovatelem namítanou vnitřní rozporností mezi tímto závěrem a závěrem, že stěžovatel není na svých právech poškozen tím, že nemá k dispozici opravný prostředek přímo proti hodnocení oborové rady, neboť to je jakožto stěžejní podklad podrobováno přezkumu v rámci řízení o ukončení studia. Z výše uvedeného tak je zřejmé, že neobstojí ani námitka stěžovatele, že městský soud vyhodnotil otázku rozhodování o neplatnosti zkoušky nesprávně.

[50] Nejvyšší správní soud dále uvádí k námitce stěžovatele, že soud zaměnil důvod pro zahájení řízení s důvodem pro samotné ukončení studia, že k žádné takovéto záměně nedošlo a ani dojít nemohlo. Zahájení řízení o ukončení studia a samotné ukončení studia vyvěrá ze stejné skutečnosti (důvodu), jímž je opakované nesplnění studijní povinnosti podle ISP stěžovatelem (zkouška z předmětu Akustika), přičemž už není možné, aby tuto studijní povinnost stěžovatel splnil, neboť vyčerpal opravný termín zkoušky. Stěžovateli tudíž lze odvětit, že důvodem pro ukončení studia bylo nesplnění studijní povinnosti, nikoli závěr oborové rady. Rovněž hodnocení oborové rady a její návrh na ukončení studia stěžovatele vychází z opakovaného nesplnění studijní povinnosti a stejně tomu je i u rozhodnutí správních orgánů, které na hodnocení oborové rady odkazují a vycházejí z něj. Správní orgány nepochybily, když vycházely z hodnocení oborové rady, neboť oborové radě náleží podle čl. 10 odst. 8 ZSR UK hodnotit plnění individuálního studijního plánu a její hodnocení studijních povinností stěžovatelem nebylo vyvráceno.

[51] V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli, že postup správních orgánů porušil zásadu enumerativnosti veřejnosprávních pretenzí, princip spravedlivého procesu a základní lidské právo na vzdělání či právo stěžovatele konat zkoušky za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem [§ 62 odst. 1 písm. d) zákona o vysokých školách].

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[52] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[53] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu